

Sygn.akt III AUa 576/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar – Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Sławomir Bagiński

SA Marek Szymanowski

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2018 r. w B.

sprawy z odwołania J. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy J. J. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 czerwca 2018 r. sygn. akt III U 58/18

I. oddala apelację,

II. zasądza od J. J. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesu za II instancję.

Sygn. akt III AUa 576/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił J. J. (1) prawa do wcześniejszej emerytury, z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę co najmniej 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. J. (1) domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do emerytury, po uwzględnieniu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 16 sierpnia 1978 r. do 31 sierpnia 1992 r..

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu wynika, że ogólny staż pracy odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 25 lat. Do stażu pracy J. J. (1) w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił 5 lat 11 miesięcy 21 dni, zaliczając okres pracy w Zakładzie Budowlano – Produkcyjno – Handlowym K i B K. w A. od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1998 r.. W okresie od 16 sierpnia 1978 r. do 31 sierpnia 1992 r. odwołujący był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w A.. Od 16 sierpnia 1978 r. do 25 kwietnia 1979 r. był zatrudniony jako robotnik

budowlany. Po zakończeniu służby wojskowej został ponownie zatrudniony w tym samym zakładzie na stanowisku murarza od 15 stycznia 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r. Następnie od 1 maja 1982 r. do 11 grudnia 1983 r. pracował jako montażysta a od 12 grudnia 1983 r. do 30 września 1987 r. jako majster budowy. W dniu 25 września 1987 r. J. J. uzyskał uprawnienia budowlane, dające możliwość pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Od 1 października 1987 r. do 31 sierpnia 1992 r. odwołujący świadczył pracę w charakterze kierownika budowy.

Z zeznań świadków: W. Z., S. W. i M. R. (1) wynikało, że wnioskodawca jako montażysta pracował w brygadzie, w skład której wchodziło 2 – 3 montażystów i spawacz. Montażysta pomagał w montowaniu gotowych konstrukcji żelbetonowych, z których budowano bloki. Zespoleciem tych elementów zajmowali się spawacze. K. K. zeznał, że był kierownikiem budowy w S., w której pracował w charakterze majstra budowy odwołujący. Świadek stwierdził, że odwołujący nie miał wówczas uprawnień budowlanych i pracował z grupą montażystów. Biegły z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy nie uznał prac wykonywanych przez odwołującego w spornym okresie za świadczone w warunkach szczególnych.

Prawo do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat i ukończyli 60 lat (mężczyźni).

Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej, ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). §3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku..., zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Na podstawie całokształtu zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności akt osobowych, zeznań świadków i opinii biegłego z zakresu bhp, ustalono, iż w spornym okresie tj. od 16.08.1978r. do 31.08.1992r. wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy), w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. W Wykazie A Dziale V dotyczącym prac w budownictwie nie zostały wymienione prace murarzy czy montażystów prefabrykatów. Wyjaśnienia, a raczej doprecyzowania wymaga zapis w rozporządzeniu resortowym, na które odwołujący powoływał się w toku procesu, ponieważ wybiórczo został przez niego przytoczony. Wynika z niego, że do prac w warunkach szczególnych zaliczane są prace murarzy, ale przy robotach wodno – kanalizacyjnych oraz budowanie rurociągów w głębokich wykopach. Zapis w Wykazie A dziale V rozporządzenia resortowego został przez odwołującego zacytowany w sposób sugerujący, że dotyczy on wszystkich murarzy, gdy w rzeczywistości ogranicza on krąg do tych, którzy pracowali przy robotach wodno – kanalizacyjnych. Takich prac odwołujący, jako murarz czy

monter prefabrykatów nie wykonywał. W toku procesu wskazywał, że pracował w głębokich wykopach, ale praca ta nie była pracą warunkach szczególnych. Budowa każdego budynku zaczyna się od wykonania wykopu, a następnie budowania (ustawiania) kolejnych kondygnacji. Jedynie na początkowym etapie budowy są wykonywane konkretne prace w wykopach, ale nie mają one charakteru prac w wykopach kanalizacyjnych czy melioracyjnych. Są to zupełnie różne rodzaje prac.

W oparciu o akta osobowe Sąd miał możliwość pełnego przeanalizowania przebiegu zatrudnienia odwołującego w tym zakładzie pracy. Okresy zajmowania przez niego konkretnych stanowisk były zbieżne z tym, które wskazywał w toku procesu odwołujący. Żadne z zajmowanych przez niego stanowisk nie podlegało zaliczeniu do tych wymienionych w Wykazie A i przepisach resortowych. W tym względzie Sąd zgodził się z konkluzjami biegłego sądowego z zakresu bhp. Odnosnie pracy na stanowisku majstra budowy i kierownika budowy, to praca na tych stanowiskach była rozważana w aspekcie zapisu w Wykazie A Dziale XIV poz. 24 (kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług i dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach wymienionych w wykazie). Praca na tych stanowiskach podlegałaby zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych, gdyby odwołujący sprawował bezpośredni nadzór nad stanowiskami, na których praca jest wykonywana w warunkach szczególnych. Jako majster budowy odwołujący nadzorował prace m.in. murarzy i montażystów, którzy nie wykonywali pracy w warunkach szczególnych. Podobnie należało ocenić sytuację wnioskodawcy na stanowisku kierownika budowy.

Z uwagi na powyższe należało stwierdzić, że odwołujący nie spełnił przesłanki posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, stąd nie było podstaw do przyznania mu emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniósł J. J. (1).

Zaskarżając wyrok w całości, zarzucał orzeczeniu:

1. naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;
2. błędną kwalifikację zajmowanego stanowiska pracy i wykładnię, że właściwie nazwa stanowiska, a nie faktyczny zakres czynności ma wpływ na ocenę, czy praca była wykonywana w szczególnych warunkach;
3. naruszenie art. 278 kpc przez przyjęcie, iż ustalenie pracy w szczególnych warunkach nie wymaga wiadomości specjalnych czego konsekwencją było dokonanie błędnych ustaleń faktycznych w sprawie. Opinie biegłego, która znajduje się w sprawie nie można było uznać za jedyny dowód, na którym oparł się Sąd.

W dalszej części apelacji skarżący podnosił, że mają do niego zastosowanie

przepisy zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i (...) w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, w którym wymienione zostały stanowiska pracy w warunkach szczególnych uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytur (wykaz A Dz.V poz. 1 pkt 3, 8 poz. 5 pkt 2 oraz dział XIV p.19. W powołanych przepisach wymieniona została praca robotnika budowlanego, murarza, montażysty i kontrola jakości produkcji i usług oraz nadzoru na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Taką pracę wykonywał odwołujący, a nadto sprawował nadzór nad: betoniarzami, zbrojarzami, murarzami, cieślami, izolatorami, robotnikami budowlanymi, maszynistami koparek, ładowarek żurawi wieżowych i spycharek, monterami konstrukcji stalowych, żelbetowych na wysokości, które to są zaliczane do prac w warunkach szczególnych.

Zdaniem odwołującego Sąd dokonał nieprawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego, a ponadto nie przesłuchał świadków: W. K. i S. N. na okoliczność pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany wyroku i przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy, pomimo, że dokonał niepełnych ustaleń w sprawie i nie przeprowadził niektórych dowodów wydał prawidłowy wyrok. Sąd Apelacyjny po uzupełnieniu materiału dowodowego doszedł do takich samych wniosków orzeczniczych jak Sąd I-ej instancji.

Do wnioskodawcy ma zastosowanie przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego z art. 32, 33, 39, 40 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 (wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Ponadto emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust.2 ustawy). Przepis powyższy dotyczy wyłącznie tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. 1.I.1999 r. legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, w tym wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego. Art.32 ust.2 ustawy emerytalnej zawiera definicję pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach, stanowiąc, że jest nim pracownik zatrudniony przy pracach o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia. Art. 32 ust.4 w kwestii przesłanek nabycia prawa do wcześniejszej emerytury odsyła do przepisów dotychczasowych. Aktem regulującym tę problematykę jest Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8 poz.43). Przepisy § 1 ust.1, § 3 i 4 ust.1 rozporządzenia kreują dla pracownika, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A przesłanki nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia w postaci: osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, posiadanie wymaganego okresu zatrudnienia w odniesieniu do kobiet 20 lat, a do mężczyzn 25 lat, legitymowania się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku. Przesłanki te należy spełnić łącznie. Obniżenie wieku emerytalnego niektórym grupom zawodowym uzasadnia się narażeniem tych osób na szybsze niż przeciętne zrealizowanie się ryzyka emerytalnego z powodu wystąpienia w ich zawodach czynników szkodliwych dla zdrowia lub obniżających sprawność psychofizyczną, które doprowadzają do wcześniejszej utraty sił do wykonywania dotychczasowej pracy, stąd też prawo do emerytury w wieku niższym wynika ze szczególnych właściwości wykonywanej pracy. Cechą niezbędną do uznania danego zatrudnienia za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. jest wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku.

W przedmiotowej sprawie analizy pod kątem wykonywana pracy w warunkach szczególnych wymagał okres zatrudnienia J. J. (1) w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 16 lipca 1978 r. do 31 sierpnia 1982 r. Wnioskodawca w toku postępowania przed organem rentowym za powyższy okres zatrudnienia przedstawił „zwykłe” świadectwo pracy z którego wynika, że w spornym okresie pracował jako: robotnik budowlany, murarz montażysta, majster budowy, kierownik budowy.

Na okoliczność warunków pracy odwołującego pracy w spornym okresie, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań świadków: W. Z., M. R. (2), S. K., S. W.. W. Z. i M. R. (2) pracowali na jednej budowie z odwołującym. Potwierdzili,

że odwołujący wykonywał pracę montażysty, która polegała na montowaniu gotowych konstrukcji żelbetonowych z których budowano bloki.

Świadek K. K., który był kierownikiem budowy w S. stwierdził, że wnioskodawca miał przydzielone stanowisko majstra budowy, ale faktycznie wykonywał pracę montażysty.

J. J. twierdził, że praca montażysty konstrukcji żelbetowej polegała na montowaniu płyty przywiezionej przez żuraw wieżowy na wyznaczone miejsce, przez zamocowanie śruby rzymskiej, nasunięciu płyty ściennej na miejsce wbudowania, zabetonowanie węzłów pionowych z rusztowań na wysokości powyżej 2 metrów. Opisane prace były prowadzone przy użyciu żurawi budowlanych, na wysokości.

Dla prawidłowego rozpoznania sprawy Sąd Apelacyjny uznał za konieczne uzupełnienie materiału dowodowego i przesłuchanie świadków zawnioskowanych przez odwołującego przed Sądem Okręgowym, których to Sąd I-jej instancji z nieznanymi przyczynami nie uwzględnił. Świadek S. N. zeznał, że pracował razem z odwołującym w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym jako operator żurawia. Wnioskodawca pracował początkowo jako robotnik budowlany, murarz a następnie montażysta prefabrykatów.

Świadek zeznał, że J. J. (1) pracował przy montowaniu płyt na wysokości. Następnie wykonywał obowiązki majstra budowy i kierownika budowy. W okresie zatrudnienia na stanowisku majstra J. J. (1) wykonywał faktycznie pracę montażysty.

Na budowie pracowali: murarze, zbrojarze, cieśle, montażysty prefabrykatów. Pracodawca zatrudnił na budowach: brygadzystów, majstrów budowy i kierowników budowy. Według świadka, wnioskodawca, będąc zatrudniony jako kierownik budowy nadzorował betoniarzy, zbrojarzy, dekarzy, sporządzał raporty, zapotrzebowanie na materiały. Miejscem pracy odwołującego na budowie był barakowóz.

Świadek – W. K. stwierdził natomiast, że pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 1956 r. do 1991 r. jako montażysta. Pracował z odwołującym w jednej brygadzie. J. J. pracował jako montażysta, a następnie w charakterze majstra budowy. Zdaniem świadka, odwołujący w trakcie zatrudnienia na stanowisku majstra budowy wykonywał w rzeczywistości pracę montażysty.

Przesłuchany w charakterze strony wnioskodawca stwierdził, że po zdobyciu uprawnień budowlanych awansował na stanowisko kierownika budowy.

Pełniąc te obowiązki, wnioskodawca nadzorował roboty zbrojarzy, montażystów, operatorów sprzętu ciężkiego. Według relacji odwołującego, jak został kierownikiem budowy, zostało zlikwidowane stanowisko majstra.

Różnica między pacą w charakterze kierownika a majstra budowy polegała na tym, iż jako kierownik odwołujący ponosił odpowiedzialność za budowę.

Zdaniem Sądu zeznania świadków należy uznać za prawdziwe, obiektywne i przekonywujące.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uwzględnieniu do pracy w warunkach szczególnych winny podlegać: okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym na stanowisku montażysty od 1 maja 1982 r. do 11 grudnia 1983 r. (1 rok 7 miesięcy 10 dni) oraz majstra budowy w kierownictwie robót w S. od 12 grudnia 1983 r. do 30 września 1987 r. (3 lata 9 miesięcy 19 dni). Praca przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości została wymieniona w Dziale V pkt 5 Wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych). Praca na stanowisku majstra budowy kwalifikowana jest do szeroko rozumianego nadzoru technicznego, jednakże skoro z zeznań świadków wynika, że J. J. pomimo formalnego angażu na to stanowisko, nadal wykonywał pracę montażysty, to okres pracy w tym charakterze należy również zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych.

Wbrew żądaniu wnioskodawcy do zatrudnienia w warunkach szczególnych nie może zostać zaliczona jego praca w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w charakterze: robotnika budowlanego od 16 sierpnia 1978 r. do 25 kwietnia 1979 r. oraz murarza od 15 maja 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r..

Odwołujący, wnosząc o uznanie wyżej wskazanych okresów pracy za zatrudnienie w warunkach szczególnych powoływał się na Zarządzenie nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury.

W szczególności w dziale V tego zarządzenia w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych zostały wymienione między innymi stanowiska murarza i robotnika budowlanego wykonującego stale prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach bądź też na wysokości.

Praca na tych stanowiskach może być jednak zakwalifikowana do wykonywanej w warunkach szczególnych, a ile dotyczy robót wodno – kanalizacyjnych oraz budowy rurociągów w głębokich wykopach lub budowy oraz remontów chłodni kominowych i kominów przemysłowych. J. J. w trakcie procesu nie wykazał za pomocą zaoferowanych dowodów w postaci zeznań świadków bądź dokumentów z akt osobowych by wykonywał takie prace.

Co się zaś tyczy okresu pracy wnioskodawcy na stanowisku kierownika budowy w kierownictwie budów od 1 października 1987 r. do 31 sierpnia 1992 r. to, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie może on być uwzględniony do pracy w warunkach szczególnych. J. J. stoi na stanowisku, że podstawą uwzględnienia pracy na stanowisku kierownika budowy do zatrudnienia w warunkach szczególnych jest postanowienie zawarte w Dziale XIV pkt 24 Wykazu A tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości, produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Z twierdzeń wnioskodawcy wynikało, iż awansując na kolejne stanowiska, faktyczny jego zakres obowiązków w ogóle nie zmieniał się i ciągle zajmował się nadzorem pracowników. Z takim stanowiskiem nie można się jednak zgodzić. Nie jest bowiem możliwe, aby na dużej budowie, jaką była budowa osiedla, nie byli zatrudniani brygadziści, czy majstrowie.

Przeczą temu nie tylko zasady logiki, reguły doświadczenia życiowego, ale też zeznania świadka S. N.. Z zeznań wszystkich świadków wynika, że na budowie pracowały osoby reprezentujące wszystkie zawody z branży budowlanej, a więc murarze, betoniarze, montażyści konstrukcji żelbetonowych, zbrojarze, cieśle, dekarze, operatorzy sprzętu ciężkiego, robotnicy ogólnobudowlani.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego utwierdza w przekonaniu, że wnioskodawca nie zajmował się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynnościami o jakich mowa w wykazie A D. XIV p.24 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. Praca wnioskodawcy nie podlegała bowiem wyłącznie na nadzorze, ale wymagała szeregu innych czynności o charakterze administracyjnym – organizacyjnym takich jak: podpisywanie raportów pracy, zajmowanie się zamówieniami, dokonywanie wpisów do dzienników budów, uczestniczenie w odbiorach robót. Niewątpliwie realizacja tak dużej inwestycji jaką była budowa osiedla wymagała od wnioskodawcy bieżącej znajomości projektów technicznych, organizacji stanowisk pracy zgodnie z wymogami i wiedzą techniczną, ustalania warunków realizacji robót, co przecież pochłaniało czas pracy. Tego typu czynności nie wiązały się z warunkami bezpośrednio narażającymi na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Mając na uwadze fakt, że pracodawca zatrudniał na budowie majstrów i brygadzystów należy za uprawniony uznać wniosek, iż to osoby na tych stanowiskach sprawowały bezpośredni nadzór nad pracownikami na budowie, a nie wnioskodawca.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nielogiczne i sprzeczne z doświadczeniem życiowym byłoby podzielenie koncepcji skarżącego, iż mimo uzyskania uprawnień budowlanych i sukcesywnych awansów cały czas pracował na budowie tak samo, bezpośrednio nadzorując pracowników: przy montowaniu płyt, zbrojeniu, betonowaniu, pracach dekarских. W

ocenie Sądu Apelacyjnego należy uznać, że w ramach sprawowanego nadzoru (który jednak nie pochłaniał całego czasu pracy) wnioskodawca nie zajmował się wyłącznie nadzorem i kontrolą pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Z materiału dowodowego wynika, że na budowie byli zatrudnieni pracownicy reprezentujący różne zawody, a nie tylko profesje, które mogą być zaliczone do pracy w warunkach szczególnych. Podkreślenia wymaga, że nie każda praca fizyczna na budowie jest pracą w warunkach szczególnych. Nie sposób też uznać, by prace na budowie, polegające na montowaniu, zbrojeniu, spawaniu były uznawane za podstawowe, zaś prace murarskie już nie.

Stanowisko kierownika budowy zaliczone jest do uczestników procesu budowlanego i wiąże się ze sprawowaniem samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. W świetle poglądów orzecznictwa praca kierownika budowy nie polega na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług, czy dozorcze inżynieryjno – technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.II.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników. W judykaturze zauważa się także, że obowiązków ubezpieczonego, polegających na nadzorze pośrednim tj. sprawowanym za pośrednictwem podległych pracowników i ogólnych (koordynacja prac, dbałość o zaopatrzenie), nie można utożsamiać z dozorem inżynieryjno – technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7.II.1983 r.

Przez „kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie należy bowiem rozumieć stanowisko pracy na których prace wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie A.

W orzecznictwie podkreśla się też, umieszczenie stanowiska kierownika budowy w dziale III pod poz.6 wykazu C, stanowiącego załącznik do powołanego rozporządzenia oznacza, że nie stanowi on przesłanki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych (wyrok N z 6 maja 2004 r. II UK 344/03), a jedynie do wzrostu emerytury. W kontekście powyższego nie można było podzielić zawartych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa materialnego tj. ustawy emerytalnej i Rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. oraz procedury, polegającej na niewłaściwej ocenie materiału dowodowego.

Końcowo należy dodać, że Sąd Okręgowy powołał biegłego z zakresu BHP celem ustalenia, czy sporny okres pracy odwołującego można zakwalifikować jako zatrudnienie w szczególnych warunkach.

Zdaniem biegłego, pracy na żadnym stanowisku w spornym okresie nie można zakwalifikować jako zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu II-ej instancji, biorąc pod uwagę fakt, że biegły z zakresu BHP dokonał oceny charakteru pracy wnioskodawcy na podstawie dowodów zgromadzonych przez Sąd (zeznania świadków, dokumenty z akt osobowych, twierdzenia odwołującego) z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia z 7.II.1983 r., przeprowadzenie tego dowodu nie było niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Okręgowy mógł samodzielnie ustalić charakter pracy wnioskodawcy, gdyż wiedza specjalistyczna w tym zakresie nie była potrzebna.

Reasumując po uwzględnieniu odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia na stanowisku montażysty w wymiarze 1 rok 7 miesięcy 10 dni, majstra – 3 lata 9 miesięcy 19 dni i zaliczonego przez organ rentowy stażu pracy w Zakładzie Budowlano – Produkcyjnym (...) w A. od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. – 6 lat 4 miesiące będzie się on legitymował okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 11 lat 8 miesięcy 29 dni, a więc krótszym niż wymagany przez ustawę 15 – letnim okresem zatrudnienia.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji na mocy art. 385 kpc.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i § 10 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.-